

Precios finales por trayecto comprando ida y vuelta en aireuropa.com
Para comprar hasta el 25 de enero de 2016.
Salidas del 15 de enero al 16 de junio de 2016, regresos hasta el 26 de junio de 2016.
Salidas desde Madrid.
Consulta condiciones y precios desde otros aeropuertos de salida.

AirEuropa

Hemeroteca | Suscribete Clasificados Domingo, 24 enero 2016

Cartelera TV Tráfico S Francesc J. Her

www.levante-emv.com
Levante
EL MERCANTIL VALENCIANO

Valencia
18 / 11°

Castelló
18 / 11°

Alicante
17 / 11°

C.Valenciana Más noticias Deportes Economía Opinión Cultura Ocio Vida y Estilo Participación Multimedia **Suscriptor**

MULTIFUNCIÓN + GESTOR DOCUMENTAL

DESDE SOLO
29€
mes

KYOCERA

Levante-EMV » En Domingo

Suscriptor

Aristócrates i toreros

L'autèntica «Doña Sol»

L'aristòcrata valenciana Constantina de la Figuera de la Cerda fou amant del torero Fabrillo

24.01.2016 | 04:15

Constantina de la Figuera de la Cerda fou una aristòcrata valenciana, amant del torero Fabrillo i casada amb un polític ultraconservador, quaranta anys major que ella.

FRANCESC J. HERNÁNDEZ | DEPARTAMENT DE SOCIOLOGIA UNIVERSITAT DE VALÈNCIA
Constantina va nàixer el 1879. Fou la filla major de José de la Figuera, cavaller de la Mestrança de València, i Constantina de la Cerda, marquesa de Fuente Sol i de Trocifal. La família tenia un palau a Sant Mateu i terres al Maestrat, on negociaven amb les carrasques i havien fet una ramaderia de bous a la finca de la Salvassòria (més endavant anomenada de Cervera i Badal). El pare de Constantina adquirí el 1890 la plaça de Bous de Vinaròs, la restaurà i la reobrí l'any següent.

L'autèntica «Doña Sol»

En juny del 1895, Julio Aparici Pascual, un torero de Russafa conegut com Fabrillo, contragué matrimoni amb María del Pilar Teruel Sabaté. Fabrillo, que va torrejear a Vinaròs, establí una relació amorosa amb Constantina, en aquella època una joveneta de la noblesa d'uns 17 anys. El fet que Fabrillo estiguera enganyant la seua dona li posà el públic en contra. Diu Cossio: «Sobradament, l'afició valenciana es va fer la seua enemiga per motius d'ordre particular». El torero respongué a l'animadversió popular arriscant encara més en les seues faenes. El 10 de novembre de 1895, a la plaça de bous de València, va fer un famós «desplante». Després d'un «quite» al sisé bou, Chiclanero, de la ramaderia de Veragua, va estendre la capa a terra i es gità damunt. Aquesta mostra de valor no aconseguí calmar el públic. El 1897, novament a la plaça de València, hagué d'arriscar-se posant les banderilles i fou cornejat per Lengüeto de la ramaderia de J. M. Càmara. Morí dos dies després i fou soterrat a València. Un any després s'erigí un mausoleu dissenyat per Mariano Benlliure. La fatalitat volgué que el germà de Fabrillo, anomenat Francisco, que seguí també la vocació taurina, morira el 1899 també a la Plaça de València, agafat pel bou Corucho de la ramaderia de Pablo Romero.

Vicente Blasco Ibáñez novel·là la relació de Fabrillo i Constantina en la seua obra «Sangre y Arena» (1908), que també s'inspiraria en la mort del torero Espartero. Pilar Teruel i Constantina estarien representades pels personatges de Carmen, l'abnegada esposa, i «Doña Sol», una aristòcrata capritxosa, que desencadena la tragèdia. De «Sangre y Arena» s'han fet quatre versions cinematogràfiques, dirigides per Ricardo de Baños (1917, amb guió del mateix Blasco Ibáñez), Fred Niblo (1922), Rouben Mamoulian (1941) i Javier Elorrieta (1989). En el film del 1922, el personatge que representaria Fabrillo fou interpretat per Rodolfo Valentino i el de «Doña Sol», l'alter ego de Constantina, per Nita Naldi. En les pel·lícules posteriors, el personatge fou interpretat per Rita Hayworth i Sharon Stone, respectivament.

Casada amb un integrista

Als primers anys del segle XX, Constantina va contraure matrimoni amb José Royo Salvador, un advocat més de 40 anys major que ella. De fet, quan va nàixer Constantina, José ja portava 24 anys inscrit al Col·legi d'Advocats de València. José Royo procedia d'una família benestant, amb casa al carrer de Cavallers. Era un home religiós, políticament molt integrista. En les eleccions de 1871 (8 anys abans del naixement de Constantina) havia tret acta per al Congrés de Diputats, per la circumscripció de Morella, com a membre del Partit Carlí. També havia dirigit la secció valenciana del Partit Tradicionalista. Quan el Partit Carlí es dividí, José Royo seguí Ramón Nocedal i fou dirigent a València del seu Partit Catòlic Nacional. Els altres carlistes valencians li dedicaren uns versets irònics: «Bendita sea tu pureza / E íntegramente lo sea, / Pues D. Ramon se recrea / En tu íntegra grandeza; / A vos, integrista Alteza, / D. José del alma mía, / Ofrezcoos en este día / Del integrismo el pendón; / Mirame con compasión, / No dejes de ser mi guía». En coherència amb la seua ideologia ultraconservadora, José Royo fou president de l'«Academia de la Juventud Católica» i de l'«Asociación de Católicos», clavari de Santa Caterina i col·laborador de «Las Provincias». Era freqüent la seua presència als actes religiosos i als encontres polítics tradicionalistes. Tenia un mas a Godelleta i aconseguí acumular una gran fortuna.

Suscriptor | En Domingo

Contenido exclusivo para suscriptores digitales

La Xàbia sumergida

La Xàbia sumergida

Las 22 rutas submarinas descubren galerías y pasadizos, praderas de posidonia y fondos...

Condenados a pagar por el negocio de los narcos

Consignatarios e importadores acaban pagando el sobrecoste que genera la revisión diaria de...

El incendio que cambió Valencia en el siglo XV

Se desconoce si el fuego se originó en una carpintería o en el patibulo donde ese mismo día se...

Calles sin plazas en l'Eixample

El primer Ensanche, entre la ronda (hoy Colón) y la Gran Vía del Marqués del Turia, se extendió...

Cuando Griffith fundó Hollywood

La revista académica «EU-topias», coordinada en este número por el profesor de la UV Manuel de la...

Todas las noticias de En Domingo

The travel insurer of ERG
¿SEGURO que lo llevas todo?
WWW.ERV.ES
ERV
You travel. We care.

Hasta el 31 de Enero
REBAJAS
rochebobojs
PARIS
► Mi tienda más cercana

Cap al 1904, quan Constantina tenia uns 25 anys i els seu home més de 70, la dona va donar a llum un xiquet, Fernando. El rector Eduardo Gómez del Molino, beneficiat de Sant Nicolau, va convèncer José Royo que aquell fill era fruit d'un adulteri de Constantina, de manera que el vell advocat obrí un procés per deslegitimar el seu fill. El jutjat de primera instància del districte del Mar fallà en contra de la pretensió deslegitimària, sentència que fou confirmada per l'Audiència en juny de 1910. José no va saber d'aquesta ratificació perquè havia mort sis mesos abans que fóra dictada, mentre intentava millorar la seua salut fent una estada a Llombai. Un familiar de Constantina publicà un fullet, anomenat «Un caso típico de clericalismo», on mostrava l'avarícia del clergat en el «pleit Royo-De la Figuera».

Malgrat guanyar el pleit, Constantina no va poder disfrutar de bona part de la gran fortuna que havia acumulat el seu vell marit. José Royo havia nomenat marmessors dels seus béns l'esmentat rector de Sant Nicolau i Vicente Lassala Miquel, qui fou regidor de l'Ajuntament de València pel partit conservador. Aquest comunicaren el 1919 que dedicaven 120.000 pessetes de l'herència de Royo a la construcció d'un Patronat de la «Casa de Obreros Católicos» de València, una institució hereva dels «Círculos» fundats pel jesuïta Antonio Vicent Dolz, que pretenia donar una resposta al moviment obrer, fomentant el sindicalisme cristià i animant partits de dreta i extrema dreta. La construcció finançada per part de la fortuna de Royo fou inaugurada el 1929.

El novembre d'aquell mateix any es va veure a València un altre procés, promogut per Constantina, contra l'apoderat general dels seus béns, al qual el fiscal acusava de traure profit de la fortuna que li havia llegat José Royo. Segons l'acusació, l'apoderat s'havia apropiat d'unes 290.000 pessetes, així com altres propietats. Tres anys després, Constantina també va denunciar un robatori a casa seua. El juliol de 1932 vivia a la prolongació del carrer Matías Perelló, on el seu fill regentava una establiment de comestibles. L'estatus social de Constantina havia baixat considerablement. Els lladres, aprofitant que estaven a la fira, pujaren per la part posterior de la casa amb una escala rudimentària de corda, forçaren un bagul i s'emportaren vuit mantons de Manila, nou cobertors de llit, vint-i-dos llençols, un vestit d'home i 900 pessetes en metàl·lic.

La situació econòmica de Constantina seria cada vegada més precària. Va contraure novament matrimoni amb Rodolfo Ortiz, un practican que exercia el seu ofici, de vegades de manera interina, a clíniques municipals. En morir el sanitari, el 1934, l'Ajuntament li atorgà una pensió a Constantina per cobrir les despeses del soterrament del seu home. Entre les propietats que Constantina denuncià que li havien estat sostretes pel seu apoderat hi havia un projector de cinema i algunes pel·lícules. ¿Es reconfortaria la noble dama, en la seua decadència, contemplant en la pantalla l'amor apassionat de Rodolfo Valentino i Nita Naldi i imaginant-se en la pell de «Doña Sol»?

Compartir en Facebook

Compartir en Twitter

Temas relacionados: Aparici Pascual | Aristòcrates i | Badal | Bous de Vinaròs | Constantina de la Cerda

Constantina de la Figuera de la Cerda | Departament de sociologia Universitat de València | Doña Sol | Endavant

Fuente Sol | José de la Figuera | Mestrança de València

Publicidad

Cuida tu corazón

Ahora puedes reducir tu colesterol en 3 semanas.

www.danacol.es

Fiat 500

Fiat 500. Hasta 4.000€ de DTO. Con 4 años de garantía.

www.fiat.es

El banco opera su dinero

El banco usa sus fondos para hacer ganancia. Aprenda a quedarse las ganancias por sí mismo

www.iforex.es

Comentarios

Realizando un comentario acepta las [Normas de Participación](#) y la [Política de Privacidad](#)

Francesc J. Hernández

¿Quieres cambiar tu avatar?

Comentar

30% *Dto. hasta fin de stock*

Descúbrelo

Levante
EL MERCANTIL VALENCIANO
[Mapa web](#)

C. Valenciana

Valencia
El tiempo
Transportes en Valencia
Tráfico en Valencia
Cartelera de cine

Clasificados

tucasa.com
Iberpisos
Iberanuncio
Ibercoches
Iberempleo

Especiales

Lotería de Navidad
Lotería el Niño
Fórmula 1
Premios Oscar
Canal Esquí

levante-emv.com

Contacto
Atención al lector
Conózcenos
Localización
Club Diario Levante

Publicidad

Publicidad